



РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
МИНИСТЕРСТВО НА ОБРАЗОВАНИЕТО И НАУКАТА
МИНИСТЪР

ЗАПОВЕД

№ РД 09 – 257/10. 02. 2009 г.

На основание чл. 36, ал. 2 от Закона за професионалното образование и обучение, във връзка с чл. 42, ал. 1 и ал. 2 от Наредба № 3 от 15.04.2003 г. за системата на оценяване, при спазване изискванията на чл. 66, ал. 1 и ал. 2 от Административнопроцесуалния кодекс и във връзка с организирането и провеждането на държавните изпити за придобиване степен на професионална квалификация за професията

УТВЪРЖДАВАМ

Национална изпитна програма за провеждане на държавни изпити за придобиване на трета степен на професионална квалификация за професия код **814010 Помощник-възпитател**, специалност код **8140101 Помощник-възпитател в отглеждането и възпитанието на деца** от професионално направление код **814 Услуги за дома**, от Списъка на професиите за професионално образование и обучение по чл. 6 от Закона за професионалното образование и обучение.

Контрол по изпълнението на заповедта възлагам на Кирчо Атанасов – заместник-министър.

ДАНИЕЛ ВЪЛЧЕВ
ЗАМЕСТИК МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛ И
МИНИСТЪР НА ОБРАЗОВАНИЕТО И НАУКАТА

МИНИСТЕРСТВО НА ОБРАЗОВАНИЕТО И НАУКАТА

НАЦИОНАЛНА ИЗПИТНА ПРОГРАМА

**ЗА ПРОВЕЖДАНЕ НА ДЪРЖАВНИ ИЗПИТИ ЗА ПРИДОБИВАНЕ
НА ТРЕТА СТЕПЕН НА ПРОФЕСИОНАЛНА КВАЛИФИКАЦИЯ**

	Код по СПОО	Наименование
Професионално направление	814	УСЛУГИ ЗА ДОМА
Професия	814010	ПОМОЩНИК-ВЪЗПИТАТЕЛ
Специалност	8140101	ПОМОЩНИК-ВЪЗПИТАТЕЛ В ОТГЛЕЖДАНЕТО И ВЪЗПИТАНИЕТО НА ДЕЦА

Утвърдена със Заповед № РД 09 – 257/10. 02. 2009 г.

София, 2009 година

I. ПРЕДНАЗНАЧЕНИЕ И ЦЕЛ НА ИЗПИТНАТА ПРОГРАМА

Националната изпитна програма е предназначена за организиране и провеждане на държавните изпити по теория и по практика за придобиване на **трета** степен на професионална квалификация по професията **814010 Помощник-възпитател**, специалност **8140101 Помощник-възпитател в отглеждането и възпитанието на деца**, от Списъка на професиите за професионално образование и обучение по чл. 6 от Закона за професионалното образование и обучение.

Целта на настоящата национална изпитна програма е да определи единни критерии за оценка на професионалните компетентности на обучаваните, изискващи се за придобиване на **трета** степен на професионална квалификация по изучаваната специалност.

Националната изпитна програма е разработена във връзка с чл. 36 от Закона за професионалното образование и обучение (ЗПОО) в съответствие с Държавното образователно изискване за придобиване на квалификация (Наредба № 10 от 04.12.2006 г. за придобиване на квалификация по професия **Помощник-възпитател**, ДВ, бр. 14 от 13.02.2007 г.).

Държавните изпити по теория и по практика на професията се провеждат в съответствие с изискванията на ЗПОО и Наредба № 3 от 15.04.2003 г. за системата на оценяване.

II. СЪДЪРЖАНИЕ НА НАЦИОНАЛНАТА ИЗПИТНА ПРОГРАМА

Настоящата национална изпитна програма съдържа:

- 1. За държавния изпит по теория на професията и специалността:**
 - а. Изпитните теми с план-тезиса на учебното съдържание.
 - б. Критерии за оценяване.
- 2. За държавния изпит по практика на професията и специалността:**
 - а. Указания за съдържанието на индивидуалните практически задания.
 - б. Критерии за оценяване.
- 3. Система за оценяване.**
- 4. Препоръчителна литература.**
- 5. Приложения:**
 - а. Примерен изпитен билет за държавния изпит по теория на професията и специалността.
 - б. Примерно индивидуално практическо задание.

III. ДЪРЖАВЕН ИЗПИТ ПО ТЕОРИЯ НА ПРОФЕСИЯТА И СПЕЦИАЛНОСТТА

1. Изпитни теми с план-тезис на учебното съдържание

Изпитна тема № 1: Възпитателни практики в България.

План-тезис:

- Възпитателни традиции – траки, славяни, прабългари.
- Възпитанието след приемане на християнството.
- Педагогически идеи по време на българското Средновековие.
- Възпитание по време на турското робство.
- Особености на възпитателните идеи през Възраждането.
- Съвременни педагогически теории и практики.
- Здравословни и безопасни условия на труд.

Приложна задача/казус: Направете сравнителен анализ на целта на възпитанието през Средновековието и Възраждането.

Дидактически материали: *не са необходими*

Изпитна тема № 2: Етика и дейност на помощник-възпитателя.

План-тезис:

- Етически категории.
- Съблюдаване на нравствени принципи и норми в дейността на помощник-възпитателя.
- Прояви на професионален оптимизъм и съвест.
- Професионален дълг.
- Етичен кодекс на работещите с деца.
- Здравословни и безопасни условия на труд.

Приложна задача/казус: Последствия от неспазване изискванията на Етичния кодекс на работещите с деца.

Дидактически материали: *Етичен кодекс на работещите с деца.*

Изпитна тема № 3: Формиране и развитие на детето през предучилищна възраст.

План-тезис:

- Възникване и влияние на привързането върху детското развитие.
- Раздялата с майката и последиците за детето.
- Кризата на третата година – основни потребности и прояви.
- Отношение на възрастните към проявите на детска самостоятелност.
- Формиране на полово самосъзнание.
- Условия за развитие на адекватно полово самосъзнание.
- Здравословни и безопасни условия на труд.

Приложна задача/казус: Какви са последиците за развитието на детето при незадоволяване на неговите потребности?

Дидактически материали: *не са необходими*

Изпитна тема № 4: Емоционално развитие на детето.

План-тезис:

- Същност на емоционалното развитие.
- Източници на страх и тревожност у децата.
- Отношение на възрастните към детските страхове.
- Причини за възникване на срамежливостта.
- Детската печал при загуба на родител.
- Здравословни и безопасни условия на труд.

Приложна задача/казус: Изяснете ефекта върху емоционалното развитие на детето от родителската тактика „чрез страх към послушание“.

Дидактически материали: *не са необходими*

Изпитна тема № 5: Общуване и дейност в начална училищна възраст.

План-тезис:

- Готовност за училищно обучение.
- Проблеми в адаптацията на първокласника.
- Особености на общуването във възпитателно-образователния процес.
- Последици от неприемането и отхвърлянето от съучениците.
- Здравословни и безопасни условия на труд.

Приложна задача/казус: Кои родителски нагласи оказват отрицателно влияние върху отношението на детето към учебната дейност и взаимоотношенията в училище?

Дидактически материали: *не са необходими*

Изпитна тема № 6: Играта като самостоятелна дейност на детето.

План-тезис:

- Виждания за играта.
- Значение на играта за психофизическото развитие на детето.
- Игрова дейност и общуване през различните възрастови периоди.
- Играта като социална практика на детето.
- Здравословни и безопасни условия на труд.

Приложна задача/казус: Докажете, че играта съдейства за формирането на личностни качества.

Дидактически материали: *не са необходими*

Изпитна тема № 7: Видове игри в предучилищна възраст.

План-тезис:

- Играта като доминираща дейност в предучилищна възраст.
- Сюжетно-ролеви игри – същност и характеристики.
- Игра-драматизация – същност, характеристики.
- Конструктивни игри – същност, характеристики.
- Дидактични игри – същност, видове, характеристики.
- Подвижни игри – същност, характеристики.
- Здравословни и безопасни условия на труд.

Приложна задача/казус: Разработва план за игрова ситуация на игра по избор.

Дидактически материали: *не са необходими*

Изпитна тема № 8: Промени в играта в начална училищна възраст.

План-тезис:

- Място и значение на играта в начална училищна възраст.
- Връзка между играта и ученето.
- Играта като педагогическа средство.
- Видове игри в начална училищна възраст – особености.
- Връзки и взаимодействие между различните видове игри.
- Здравословни и безопасни условия на труд.

Приложна задача/казус: „За” и „против” компютърните игри.

Дидактически материали: *не са необходими*

Изпитна тема № 9: Процесът на възпитание и развитието на личността на детето.

План-тезис:

- Същност на възпитанието и развитието.
- Отношение между възпитание и развитие.
- Фактори на възпитанието – същност и влияние.
- Взаимодействие между факторите на възпитание.
- Здравословни и безопасни условия на труд.

Приложна задача/казус: Предложете идеи за ограничаване на негативното влияние на средствата за масова комуникация върху поведението на детето.

Дидактически материали: *не са необходими*

Изпитна тема № 10: Видове възпитание.

План-тезис:

- Същност на възпитанието.
- Интелектуално възпитание.
- Нравствено възпитание.
- Естетическо възпитание.
- Трудово възпитание.
- Физическо възпитание.
- Полово възпитание.
- Здравословни и безопасни условия на труд.

Приложна задача/казус: До какви последствия води акцентирането върху един вид възпитание?

Дидактически материали: *не са необходими*

Изпитна тема № 11: Общи анатомо-физиологични особености на детския организъм.

План-тезис:

- Влияние на наследствеността и средата върху развитието на детския организъм.
- Общи закономерности на физическото развитие.
- Елементарни здравни познания за основните системи на детския организъм.
- Болести на нервната система в детска възраст.
- Сензорни увреждания при децата.
- Други детски болести на съвременната цивилизация.
- Здравословни и безопасни условия на труд.

Приложна задача/казус: С детето, с което работите, по желание на родителите, провеждате закалителни процедури. Детето се заразява с шарка и по препоръка на педиатъра процедурите са преустановени. Кога и как ще възстановите процедурите по закаляване на детето?

Дидактически материали: *не са необходими*

Изпитна тема № 12: Хигиена и хранене в детска възраст.

План-тезис:

- Съвременни схващания за хигиената на детската възраст.
- Хигиена на средата.
- Хигиена на обучението и възпитанието на децата.
- Физиологични и хигиенни основи на храненето.
- Храненето като биологичен и социален проблем.
- Здравословни и безопасни условия на труд.

Приложна задача/казус: Момичето, с което работите, е склонно към напълняване и на 6 години вече има наднормено тегло. Родителите разбират и отчитат, че има проблем. Направена е консултация и е предписан хранителен и двигателен режим. Как ще мотивирате детето за изпълнение на режима?

Дидактически материали: *не са необходими*

Изпитна тема № 13: Отношения в семейството.

План-тезис:

- Структура на семейството.
- Семейни роли и очаквания.
- Отношения между партньорите.
- Условия за възникване на противоречия и конфликти.
- Разводът и последствията от него.
- Здравословни и безопасни условия на труд.

Приложна задача/казус: Анализирайте следната мисъл: „Някои деца са нещастни от факта, че родителите им са разведени, а други деца – от факта, че родителите им не са разведени”.

Дидактически материали: *не са необходими*

Изпитна тема № 14: Възпитание и социализация на детето в семейството.

План-тезис:

- Семейството като фактор на социализацията и взаимодействие с другите социални фактори.
- Основни аспекти на възпитателното взаимодействие в семейството.
- Общуване между родители и деца.
- Стил на възпитание и отражението му върху поведението на детето.
- Здравословни и безопасни условия на труд.

Приложна задача/казус: Грижете се за 6-годишно момче. С него сте на детската площадка, където има още две деца с родител. Оформя се играеща детска група в която в определен момент възниква конфликт, породен от недостига от уреди за игра в пясъчника.

Опишете своите действия по отношение на групата и ги обосновайте. Опишете варианти на действие на присъстващия родител.

Дидактически материали: *не са необходими*

Изпитна тема № 15: Проблеми във възпитателния процес в семейството.

План-тезис:

- Същност на възпитателната функция на семейството.
- Типични родителски грешки.
- Насилие в семейството – същност и видове.
- Последици за децата в резултат на преживяно насилие.
- Програми за подкрепа и обучение на родители.
- Здравословни и безопасни условия на труд.

Приложна задача/казус: Домашното насилие – проблем на обществото или проблем на семейството?

Дидактически материали: *не са необходими*

Изпитна тема № 16: Обща характеристика на литературата за деца.

План-тезис:

- Специфика на детската литература.
- Използвани жанрове в детската литература.
- Особености на художествения език.
- Значение на детската литература за развитието на детето.
- Специфични характеристика на героите в литературата за деца.
- Здравословни и безопасни условия на труд.

Приложна задача/казус: Как идентификацията с литературните герои влияе върху развитието на детския характер.

Дидактически материали: *не са необходими*

Изпитна тема № 17: Ученето в семейна среда.

План-тезис:

- Анализ на ученето като дейност.
- Влияние на ученето върху психическото развитие на детето.
- Специфични особености на ученето в семейна среда.
- Организация и хигиена на учебния труд в семейна среда.
- Ролята на помощник-възпитателя.
- Здравословни и безопасни условия на учебен труд.

Приложна задача/казус: Какъв е ефектът върху мотивацията на детето за учене от училищната пренатовареност с домашни задачи?

Дидактически материали: *не са необходими*

Изпитна тема № 18: Професията „Помощник-възпитател в отглеждането и възпитанието на деца”.

План-тезис:

- Специфика на професията.
- Личностни качества.
- Професионални качества.
- Взаимодействия на помощник-възпитателя с детето.
- Взаимодействия на помощник-възпитателя с родителите.
- Здравословни и безопасни условия на труд.

Приложна задача/казус: Обосновете своите „за” и „против” изискванията помощник-възпитателят да има допълнителни знания и умения /например – владеене на чужд език, музикален инструмент и др./.

Дидактически материали: *не са необходими*

2. Критерии за оценяване

<i>Критерии за оценяване на изпитна тема № 1:</i>	Максимален брой точки
1. Проследява развитието на възпитателните традиции в България	5
2. Анализира тенденциите в развитието на педагогическата теория и в България.	10
3. Анализира педагогическите явления и процеси в светлината на историческия период.	15
4. Сравнява възпитателни теории и практики.	15
5. Решава приложната задача/казуса.	15
Общ брой точки	60

<i>Критерии за оценяване на изпитна тема № 2:</i>	Максимален брой точки
1. Описва етичните категории.	5
2. Обосновава значението на професионалния оптимизъм, дълг и съвест.	15
3. Анализира необходимостта от съблюдаване на нравствени принципи и норми.	15
4. Описва основните идеи в Етичния кодекс за работа с деца.	10
5. Решава приложната задача/казуса.	10
6. Обяснява правилата за безопасна работа с деца.	5
Общ брой точки	60

<i>Критерии за оценяване на изпитна тема № 3:</i>	Максимален брой точки
1. Описва същността на привързването и обяснява последиците за детето при раздяла с майката.	10
2. Анализира влиянието на възникналите потребности върху промените в поведението при кризата на тригодишните.	15
3. Изяснява условията за формиране на адекватно полово самосъзнание.	10
4. Анализира отношението на възрастните към промените в детското развитие.	10
5. Решава приложната задача/казуса.	10
6. Обяснява правилата за безопасна работа с деца.	5
Общ брой точки	60

<i>Критерии за оценяване на изпитна тема № 4:</i>	Максимален брой точки
1. Описва същността на емоционалното развитие.	5
2. Обяснява спецификата на детските страхове.	10
3. Анализира влиянието на семейната среда върху формирането на тревожност и срамежливост у децата.	15
4. Свързва детското разбиране за смъртта със страданието при загуба на родител.	15
5. Решава приложната задача/казуса.	10
6. Обяснява правилата за безопасна работа с деца.	5
Общ брой точки	60

Критерии за оценяване на изпитна тема № 5:	Максимален брой точки
1. Описва същността на понятието училищна зрелост.	5
2. Обяснява причините за проблеми в адаптацията на първокласника.	10
3. Анализира спецификата на общуването в училище.	15
4. Анализира последиците за детето при отхвърляне от съучениците.	15
5. Решава приложната задача/казуса.	10
6. Обяснява правилата за безопасна работа с деца.	5
Общ брой точки	60

Критерии за оценяване на изпитна тема № 6:	Максимален брой точки
1. Описва и сравнява различни определения на играта.	10
2. Анализира значението на играта.	10
3. Анализира връзката игра-общуване през различните възрастови периоди.	15
4. Обяснява необходимостта на играта за придобиване на социален опит у детето.	10
5. Решава приложната задача/казуса.	10
6. Обяснява правилата за безопасна работа с деца.	5
Общ брой точки	60

Критерии за оценяване на изпитна тема № 7:	Максимален брой точки
1. Обяснява мястото на играта в предучилищна възраст.	10
2. Обяснява същността на видовете игри.	10
3. Анализира основните характеристики на видовете игри.	15
4. Обосновава значението на отделните видове игри в детското ежедневие.	10
5. Решава приложната задача/казуса.	10
6. Обяснява правилата за безопасна работа с деца.	5
Общ брой точки	60

Критерии за оценяване на изпитна тема № 8:	Максимален брой точки
1. Обяснява мястото на играта в начална училищна възраст.	10
2. Сравнява играта и ученето.	10
3. Анализира влиянието на играта върху процеса на обучение и възпитание.	15
4. Анализира видовете игри в начална училищна възраст.	10
5. Решава приложната задача/казуса.	10
6. Обяснява правилата за безопасна работа с деца.	5
Общ брой точки	60

Критерии за оценяване на изпитна тема № 9:	Максимален брой точки
1. Описва същността на възпитанието и развитието.	10
2. Анализира връзката възпитание-развитие.	10
3. Описва и обяснява факторите на възпитание.	10
4. Анализира взаимодействието между факторите на възпитание.	15
5. Решава приложната задача/казуса.	10
6. Обяснява правилата за безопасна работа с деца.	5
Общ брой точки	60

Критерии за оценяване на изпитна тема № 10:	Максимален брой точки
1. Обяснява същността на възпитанието.	10
2. Описва и обяснява целите и задачите на видовете възпитание.	10
3. Обяснява методите и средствата за постигане на възпитателните цели.	10
4. Анализира взаимодействието между видовете възпитание.	15
5. Решава приложната задача/казуса.	10
6. Обяснява правилата за безопасна работа с деца.	5
Общ брой точки	60

Критерии за оценяване на изпитна тема № 11:	Максимален брой точки
1. Обяснява влиянието на наследствеността и средата.	10
2. Описва и обяснява закономерностите на физическото развитие на детето.	10
3. Обосновава необходимостта от здравни познания за функционирането на основните системи.	10
4. Описва и обяснява детските болести.	15
5. Решава приложната задача/казуса.	10
6. Обяснява правилата за безопасна работа с цел съхраняване на детското здраве.	5
Общ брой точки	60

Критерии за оценяване на изпитна тема № 12:	Максимален брой точки
1. Описва и обяснява съвременни схващания за хигиената и храненето на детето.	10
2. Анализира хигиенните условия на средата, обучението и възпитанието.	10
3. Обяснява физиологичните и хигиенни основи на храненето.	10
4. Анализира проблемите на храненето.	15
5. Решава приложната задача/казуса.	10
6. Обяснява правилата за безопасна работа с цел съхраняване на детското здраве.	5
Общ брой точки	60

Критерии за оценяване на изпитна тема № 13:	Максимален брой точки
1. Описва структурата на семейството.	5
2. Анализира влиянието на семейните роли и очаквания върху развитието на семейните отношения.	15
3. Анализира условията, провокиращи конфликти.	15
4. Описва и обяснява последиците от развода.	10
5. Решава приложната задача/казуса.	10
6. Обяснява правилата за безопасна работа в семейна среда.	5
Общ брой точки	60

<i>Критерии за оценяване на изпитна тема № 14:</i>	Максимален брой точки
1. Обяснява семейството като фактор на социализация.	10
2. Анализира взаимодействието на семейството с другите социални фактори	10
3. Обяснява спецификата на общуването родител-дете.	10
4. Анализира различни стилове на възпитание и влиянието им върху детско развитие.	15
5. Решава приложната задача/казуса.	10
6. Обяснява правилата за безопасна работа в семейна среда.	5
Общ брой точки	60

<i>Критерии за оценяване на изпитна тема № 15:</i>	Максимален брой точки
1. Обяснява основните измерения на възпитателния процес в семейството.	10
2. Описва типични родителски грешки и анализира последствията.	10
3. Анализира влиянието на видовете насилие върху детското развитие.	15
4. Обосновава необходимостта от боразование и подкрепа на родителите.	10
5. Решава приложната задача/казуса.	10
6. Обяснява правилата за безопасна работа в семейна среда.	5
Общ брой точки	60

<i>Критерии за оценяване на изпитна тема № 16:</i>	Максимален брой точки
1. Описва основните характеристики на литературата за деца.	10
2. Анализира отделните жанрове и тяхната роля при възпитанието на детето	10
3. Описва основните характеристики на детските литературни герои.	10
4. Обосновава значението на детските литературни произведения за пълноценното развитие на детето.	15
5. Решава приложната задача/казуса.	10
6. Обяснява правилата за безопасна работа.	5
Общ брой точки	60

<i>Критерии за оценяване на изпитна тема № 17:</i>	Максимален брой точки
1. Обяснява същността на ученето и спецификата му в семейна среда.	10
2. Свързва ученето и психическото развитие на детето.	10
3. Обосновава необходимостта от правилна организация на учебния труд в семейна среда.	15
4. Анализира ролята на помощник-възпитателя.	10
5. Решава приложната задача/казуса.	10
6. Обяснява правилата за безопасна учебна работа.	5
Общ брой точки	60

<i>Критерии за оценяване на изпитна тема № 18:</i>	Максимален брой точки
1. Описва специфичните характеристики на професията.	5
2. Описва и анализира необходими личностни и професионални качества.	15
3. Анализира взаимодействията на помощник-възпитателя с деца.	15
4. Анализира взаимодействията на помощник-възпитателя с родители.	10
5. Решава приложната задача/казуса.	10
6. Обяснява правилата за безопасна работа.	5
Общ брой точки	60

Критериите за оценяване се изписват след всяка изпитна тема.

Комисията по оценяване на изпита по теория, назначена със заповед на директора на училището/ръководителя на обучаващата институция определя за всеки критерий конкретни показатели, чрез които да се диференцира конкретният брой присъдени точки.

IV. ДЪРЖАВЕН ИЗПИТ ПО ПРАКТИКА НА ПРОФЕСИЯТА И СПЕЦИАЛНОСТТА

1. Указания за съдържанието на индивидуалните практически задания

Чрез държавния изпит по практика на професията и специалността се проверяват и оценяват професионалните умения и компетентности на обучаваните, отговарящи на **трета** степен на професионална квалификация.

Изпитът по практика се състои в изработване на определена от изпитната комисия тема, свързана с конкретната работа с дете, отнасяща се до работа с литературно произведение, изработване на дидактични игри и материали, запознаване на детето с обществената и природна среда, подпомагане усвояването на математически знания, програми за индивидуална работа с деца, за закаляване, хранителен режим, организиране на свободното време.

Индивидуалното изпитно задание съдържа пълното наименование на училището/обучаващата институция, празни редове за попълване имената на обучавания, квалификационната форма, началната дата и началния час на изпита, краен срок на изпита

– дата и час, темата на индивидуалното практическо задание и изискванията към крайния резултат от изпълнението на заданието. По решение на комисията могат да се дадат допълнителни указания, които да подпомогнат обучавания при изпълнение на индивидуалното практическо задание.

Индивидуалните практически задания се изготвят от комисията за провеждане и оценяване на изпита по практика в училището/обучаващата институция. Броят на изготвените задания трябва да бъде поне с едно повече от броя на явяващите се в деня на изпита. Всеки обучаван изтегля индивидуалното си практическо задание, в което веднага саморъчно написва трите си имена.

2. Критерии за оценяване

За всяко индивидуално практическо задание комисията по провеждане и оценяване на изпита по практика, назначена със заповед на директора на училището/ръководителя на обучаващата институция разработва показатели по критериите, определени в таблицата.

№	КРИТЕРИИ	ПОКАЗАТЕЛИ	Макси- мален брой точки	Те жест
1.	<i>Спазване на правилата за здравословни и безопасни условия на труд и опазване на околната среда.</i> Забележка: Този критерий няма количествено изражение, а качествено. Ако обучаваният по време на изпита, създава опасна ситуация, застрашаваща собствения му живот или живота на други лица, изпитът се прекратява и на обучавания се поставя оценка слаб (2) .			да/не

2.	<i>Ефективна организация на работното място.</i>			10
3.	<i>Качество на изпълнението на практическото задание.</i>			25
4.	<i>Защита на изработеното практическо задание.</i>			25
			Общ брой точки	60

Посочва се максималният брой точки, които се поставят при пълно, вярно и точно изпълнение на показателя. Те са в съответствие с посочените в Държавното образователно изискване за придобиване квалификация по професията **Помощник-възпитател**.

V. СИСТЕМА ЗА ОЦЕНЯВАНЕ

Максималният брой точки за всяка изпитна тема или за всяко изпитно задание е 60. Неправилният отговор се оценява с 0 точки. Непълният отговор се оценява с част от точките за верен и пълен отговор.

Преминаването от точки в цифрова оценка съгласно чл. 7, ал. 4 от Наредба № 3 от 2003 г. за системата на оценяване се извършва по следната формула:

Цифрова оценка = общият брой точки от всички критерии : 10

Получената цифрова оценка се изчислява с точност до 0,01.

Оценяването на писмените работи от държавния изпит по теория е в съответствие с чл. 46 от Наредба № 3 от 2003 г. за системата на оценяване.

Изпълнението на практическото задание от държавния изпит по практика се оценява в съответствие с чл. 48 от Наредба № 3 от 2003 г. за системата на оценяване.

VI. ПРЕПОРЪЧИТЕЛНА ЛИТЕРАТУРА

1. Конвенция за правата на детето
2. Закон за закрила на детето
3. Етичен кодекс на работещите с деца
4. Андреев, М., Проблеми на педагогическата социология, С., 1976
5. Аргайл М., М. Хендерсън, Анатомия на човешките отношения, Наука и изкуство, София, 1989 г.
6. Атанасов, Ж. и колектив, Детска литература, С., 1980
7. Атанасов, Ж., История на педагогиката и българското образование, Велико Търново, 1993 г.
8. Бижков, Г., Диагностика на готовността на децата за училище, С., Унив. изд. „Св. Св. Кл. Охридски”, 1996

9. Боянова, В., Родители и деца, С., 2001
10. Брадшоу, Дж. (2002) Тайните на семейството. Издателство “КИБЕА”, София
11. Бъчева, С. Семейство и възпитание. В: Теория на възпитанието, София 1994
12. Витанова, Н., Детска психология, С., 1992
13. Градев, Д., Г. Йолов Общуването – сътрудничество, дистанция, конфликтност. София, 1986
14. Димитров, П., За детската литература, С., 1976
15. Димитров, Л., Теория на възпитанието, С., Веда Словена, 2005
16. Добсън, Дж., Смелостта да възпитаващ, София, 1992 г.
17. Драгошинова, Р. Психология и педагогика на ранното детство. С., 1996.
18. Елконин, Играта на детето, София, Просвета, 1997 г.
19. Иванов, И., Семейна педагогика, С., 2000
20. Иванов, И. Съвременното българско семейство като възпитателна среда. В: сп. Педагогика, 1998/ №1
21. Илиева, Г., Психология на детското развитие, С., 2002
22. Исаев, Д., Н. Коганов, Психология пола у детей, М., 1983
23. Карапенчев, Ж., Педагогическа етика, Дистанционно обучение, Велико Търново, 200431.
24. Келерхал, Ж. и др. Възпитателният стил на родителите. – Педагогика, 1993, № 3
25. Колев, Й., История на педагогиката, Благоевград, 1991
26. Колева, Н., Училищна хигиена и здравно образование, С., ИК “Климент Охридски”, 2002
27. Колева И., Обучаващата игра и играта която обучава, Образование, София, 1993 г.
28. Кутева, В. (2000) Проблеми на семейната педагогика. Университетско издателство “Св. св. Кирил и Методий”, Велико Търново
29. Лунгова Сн., Играта като развиващ фактор, София, 2005 г.
30. Маслоу, Е. Мотивация и личност, изд. Кибеа. 2001 г.
31. Миленкова, А. Здравословни и безопасни условия на труд - Учебно помагало за задължителна професионална подготовка. С., Нови знания, 2005.
32. Мирчева, К. Видове семейства и типове родители. – В: Обществено възпитание, 2005 /№ 6
33. Мумджијева, Д. Родителите и психичното здраве на децата. София, 1998 г.
34. Николов, П., Л. Кръстев, Н. Александрова, Психология и психопрофилактика на развитието, Благоевград, 1991
35. Пиръов, Г., Детето, С., 1998
36. Стаматов, Р., Детска психология, С., 2000

VII. АВТОРСКИ КОЛЕКТИВ

1. Силвия Михова – 135 СОУ, гр; София, учител
2. Искра Зеринова – район „Красна поляна”, гр. София, старши експерт отдел „Просвета”

VIII. ПРИЛОЖЕНИЯ

а) Изпитен билет

.....
(пълно наименование на училището/обучаващата институция)

**ДЪРЖАВЕН ИЗПИТ ПО ТЕОРИЯ НА ПРОФЕСИЯТА И СПЕЦИАЛНОСТТА
ЗА ПРИДОБИВАНЕ НА ТРЕТА СТЕПЕН НА ПРОФЕСИОНАЛНА
КВАЛИФИКАЦИЯ**

по професията 814010 Помощник-възпитател

**специалността 8140101 Помощник-възпитател в
отглеждането и възпитанието на деца**

Изпитен билет №.....

Изпитна тема:

(изписва се точното наименование на темата)

План-тезис:

.....
.....

Приложна задача:

.....

Описание на дидактическите материали:.....

Председател на изпитната комисия:.....

(име, фамилия)

(подпис)

Директор/Ръководител на обучаващата институция:.....

(име, фамилия)

(подпис)

(печат на училището/обучаващата институция)

б) Индивидуално практическо задание

.....
(пълно наименование на училището/обучаващата институция)

**ДЪРЖАВЕН ИЗПИТ ПО ПРАКТИКА НА ПРОФЕСИЯТА И СПЕЦИАЛНОСТТА
ЗА ПРИДОБИВАНЕ НА ТРЕТА СТЕПЕН НА ПРОФЕСИОНАЛНА
КВАЛИФИКАЦИЯ**

по професията 814010 Помощник-възпитател

**специалността 8140101 Помощник-възпитател в
отглеждането и възпитанието на деца**

Индивидуално практическо задание №.....

На ученика/обучавания

(трите имена на ученика/обучавания)

отклас/курс,

начална дата на изпита: начален час:

крайна дата на изпита: час на приключване на изпита:.....

1. Да се

(вписва се темата на изпитното задание)

2. Указания (инструкции/изисквания) за изпълнение на практическото задание:

.....
.....
.....

УЧЕНИК/ОБУЧАВАН: (име, фамилия) (подпис)

Председател на изпитната комисия:..... (име, фамилия) (подпис)

Директор/Ръководител на обучаващата институция:..... (име, фамилия) (подпис)
(печат на училището/обучаващата институция)